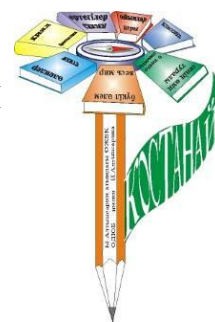

**Ы. Алтынсарин атындағы облыстық
балалар мен жасөспірімдер кітапханасы**
Костанайская библиотека
для детей и юношества
имени И.Алтынсарина
Ақпаратты-библиографиялық бөлім
Информационно-библиографический отдел

Заманауи кітапхана: жобадан нысанға дейін

Современная библиотека: от проекта до объекта *Аннотированный список литературы*

Қостанай, 2011 ж.

Құрметті әріптестер!

Әлемнің түкпір-түкпірінде кітапханалық сәулет өнері белең алуда. Көздің жауын алатындай кітапхана ғимараттары жер жерде бой көтеріп келеді. Ғимараттың сәулетіне сай ішкі сәні де қазіргі заманға лайықталып керемет безендірілген.

Ресей мен Қазақстанда да кітапхана ғимараттарының құрылысы мен өңдеу жұмыстары жүргізілуде. Бұл жобалардың жүзеге асуы кімге байланысты? Кітапханашылар сәулет және инженерлік өнерден бейхабар зой. Сәулетшілер болса кітапхана ісін біле қоймайды. Кітапханашыларда, сәулетшілерде, дизайнерлер мен құрылысшыларда қажетті білімнің болмауынан кітапхана ғимараттарын жобалау мен пайдалануда, өңдеуде көп қателіктер орын алады. Осы күнге шейін кітапхана ғимаратының құрылымының, келбетінің, жобалау мен құрылысының, техникалық жабдықтаудың жаңа стандартталған талаптары жоқ. Құрылыс технологиялары мен материалдарын қолдану мәселелерінің ортақ шешімі де анықталмаған.

Мына әдебиеттер тізімі арқылы осы сұраққа терең үңіліп, тіпті бір шешімін табар деген үміттеміз!

Әдебиеттер тізімі "Заманауи, икемді, жан жақты жарамды: сәулет пен кітапхана кеңістігі" конференциясына дайындалған. Тізім Б.Алтынсарин атындағы Облыстық балалар мен жасөспірімдер кітапханасына жүргізілген күрделі жөндеу тәжірибесіне негізделіп жасалған. Тарауларға электронды қормен бірге Ғылыми әдістемелік бөлім қорының баспа материалдары енгізілген.

Тарау ішіндегі материалдар алфавиттік ретпен орналасқан.

Тізімдегі тараулар:

Заңнамалық қор	С. 5-11
Кітапханадағы қауіпсіздік	С. 11-14
Кітапхана ғимаратының сәулеті	С. 14-17
Кітапхана ғимаратын жобалау	С. 18-21
Кітапхана кеңістігі	С. 21-26

Уважаемые коллеги!

Во всём мире — архитектурно-библиотечный бум. Создаются проекты библиотечных зданий, поражающих воображение экстравагантностью и размахом. Под стать зданиям придумываются и интерьеры — ультрасовременное барьерное пространство, напоминающее иллюстрации к произведениям фантастов.

В России и Казахстане также ведутся строительство и реконструкция библиотечных зданий. От кого зависит эффективность реализации этих проектов? Ведь библиотекарей не учили читать чертежи, и они не изучали архитектуру и инженерное искусство. Архитекторы, в свою очередь, не обучались библиотечному делу. Отсутствие у библиотекарей, архитекторов, дизайнеров и строителей необходимых знаний зачастую приводит к ошибкам при решении проблем, связанных с проектированием и эксплуатацией библиотечных зданий и помещений, а также их реконструкцией. До сих пор отсутствуют новые стандартизированные требования к структуре и форме библиотечных зданий, их проектному, строительному, техническому обеспечению. Нет также универсальных решений проблем применения строительных технологий и материалов.

Посредством данного списка литературы предлагаем вам проникнуться данными вопросами, а может быть, он послужит ключом к решению каких-либо проблем, даст толчок новым идеям и их воплощениям!

Данный список литературы подготовлен к конференции "Современно, технологично, функционально: архитектура и библиотечное пространство". Список составлен на основе опыта проведения капитального ремонта в Областной библиотеке для детей и юношества им. И. Алтынсарина. Разделы включают как электронные ресурсы, так и материал из печатных источников, находящихся в фонде Научно-методического отдела.

Материал внутри разделов расположен в алфавитном порядке.

Список включает разделы:

Законодательная база	С. 5-11
Безопасность в библиотеке	С. 11-14
Архитектура библиотечных зданий	С. 14-17
Проектирование зданий библиотек	С. 18-21
Пространство библиотеки	С. 21-26

Заңнамалық қор **Законодательная база**

Сіз жөндеу жұмысын жоспарладыңыз ба? Онда көптеген заңдарды, заңнамалық актілер мен басқа да қажетті материалдарды зерттеуге дайын болыңыз.

Вы планируете приступить к ремонту? Будьте готовы к тому, что придётся изучить массу всевозможных законов, законодательных актов и других материалов разрешительного характера.

Библиотечное право: сборник законов и нормативно-правовых актов / Техн. ред. Г. А. Казбекова, Е. Ю. Забылина. - Алматы, 2007. - 242 с.

Жинаққа «Мәдениет туралы», «Ақпараттандыру туралы», «Еңбек кодексі», «Кітапхана қорларын сақтау және қолдану ережелері» заңдарының үзінділері және тағы басқа да нормативті актілер енеді.

Сборник включает: извлечения из законов «О культуре», «Об информатизации», «Трудового кодекса», «Правила по сохранению и использованию библиотечных фондов» и другие нормативные материалы.

Қазақстан Республикасының сәулет және қала құрылысы саласындағы кейбір заң актілерінің күші жойылды деп тану туралы Қазақстан Республикасының Заңы 2001 жылғы 16 шілде N 243-II // Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы. - 2001. - N 17-18, 244-құжат; Заң газеті. - 2001. - 1 тамыз. - N 34. - То же: // Электронное правительство Республики Казахстан: сайт. - Режим доступа: <http://www.e.gov.kz>. - 7.09.2011.

Закон Республики Казахстан Об архитектурной, градостроительной и строительной деятельности в Республике Казахстан от 16 июля 2001 года N 242: [Электронный документ] // Ведомости Парламента Республики Казахстан. - 2001. - N 17-18. - ст. 243; Казахстанская правда. - 2001. - 24 июля. - № 173-174; Юридическая газета. - 2001. - 1 августа. - № 35.

Заңмен осы жұмысқа арналған рұқсат шараларын реттейді.

Законом регулируются разрешительные процедуры для данной деятельности.

Қазақстан Республикасының заңы. Мемлекеттік сатып алу туралы, 2007 жылғы 21 шілдеде қабылданған // Егемен Қазақстан. - 2007. - 7 тамыз. - 6 б.

Закон Республики Казахстан О госзакупках от 21 июля 2007 года N 303 // Казахстанская правда. - 2007. - 7 августа.

Закон Республики Казахстан О госзакупках (с [изменениями и дополнениями](#) по состоянию на 21.07.2011 г.) // ИС Параграф: сайт. - Режим доступа: http://online.prg.kz/Document/Default.aspx?doc_id=30115056. - 16.09.2011.

Қазақстан Республикасының Заңы. Лицензиялау туралы: 2007 жылғы 11 қаңтарда бекітілген // Егемен Қазақстан.- 2007.- 26 қаңтар. - 4 б.

Закон Республики Казахстан О лицензировании (с изменениями и дополнениями по состоянию на 26.01.2011 г.) // ТОО Юридическая Компания ДТП-Юрист: сайт. - Режим доступа: <http://dtp-yurist.kz>. - 16.09.2011.

Модельный стандарт деятельности публичной библиотеки: [принят ассоциацией РБА 2001 г.] // Кітапхана әлемі. Мир Библиотеки. - 2005. - № 3. - С. 4-10.

Құжатқа бұқаралық кітапхананың жұмысы, орналасуы, қорлары, ғимараттары, кітапхана кеңістігінің ұйымдастырылуы туралы мәлшерлемелер мен ережелер енеді.

Документ включает нормы и положения о деятельности публичной библиотеки, её доступном размещении, ресурсах, помещениях, организации библиотечного пространства и т. д.

Перечень нормативных правовых и нормативно-технических актов в сфере архитектуры, градостроительства и строительства, действующих на территории Республики Казахстан, по состоянию на 1 декабря 2007 года: утвержден приказом Председателя Комитета по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства Министерства индустрии и торговли Республики Казахстан от 10 декабря 2007 года № 445: [Электронный ресурс] // http://www.vkogps.kz/Peretschen_NTO,OL.htm. - 07.09.2011.

Бюджет қаражатынан қаржыландырылатын ұйымдар бойынша электр энергиясын, жылуды, ыстық және суық суды

және басқа да коммуналдық қызмет көрсетулерді тұтынудың нормативтері туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1998 жылғы 2 қарашадағы № 1118 Қаулысы

Перечень работ, выполняемых при текущем ремонте зданий. Фундаменты и стены подвальных помещений ; Перечень работ, выполняемых при капитальном ремонте зданий: [Электронный ресурс] // Постановление Правительства Республики Казахстан от 2 ноября 1998 года № 1118 О нормативах потребления электроэнергии, тепла на отопление, горячей и холодной воды и других коммунальных услуг по организациям, финансируемым из средств бюджета // Казахстанский образовательный портал. - Режим доступа: <http://www.portal.edu.kz/index.php?id=257>. - 16.09.2011.

Постановление Правительства Республики Казахстан от 7 октября 2010 года № 1036 Об утверждении стандартов государственных услуг и внесении дополнения в постановление Правительства Республики Казахстан от 20 июля 2010 года № 745: [Электронный ресурс] // Электронное правительство Республики Казахстан: сайт. - Режим доступа: arhstroy.vko.gov.kz ru. - 7.09.2011.

Жеке және заңды тұлғаларға көрсетілетін мемлекеттік қызметтер реестрі келтірілген.

Приведен реестр государственных услуг, оказываемых физическим и юридическим лицам.

Правила выполнения архитектурно-строительных рабочих чертежей. ГОСТ 21.501-93: межгосударственный стандарт: [Электронный ресурс] 1997-2010 OpenGost.ru.: сайт. - Режим доступа: <http://www.opengost.ru>. - 07.09.2011.

Авторлық қадағалауды ұйымдастыру және жүргізу ережесін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Индустрия және сауда министрлігінің құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері комитеті төрағасының 2004 жылғы 20 қазандағы N 406 бұйрығы // <http://www.google.kz>

Правила организации и ведения авторского надзора от 20.10.2004 № 406: [Электронный ресурс] // Портал Республики Казахстан: сайт. - Режим доступа: http://kazakhstan.news-city.info/docs/sistemas/dok_ieywdo.htm. - 07.09.2011.

Сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі саласында

инжинирингтік қызметтер көрсету ережесін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2005 жылғы 27 маусымдағы № 635 Қаулысы

Правила оказания инженеринговых услуг в сфере архитектурной, градостроительной и строительной деятельности от 27 июня 2005: [Электронный ресурс] // ИС Параграф: сайт. - Режим доступа: <http://usko.kostanay.gov.kz/>. - 19.09.2011.

Қазақстан Республикасында сәулет-құрылыс бақылауын жүзеге асырудың ережесін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2002 жылғы 29 шілдедегі N 840 қаулысы (2006.07.07. берілген [өзгерістер мен толықтыруларымен](#))

Правила Правительства от 29.07.2002 N 840 «Правила осуществления архитектурно-строительного контроля в Республике Казахстан»: утверждены постановлением Правительства Республики Казахстан от 29 июля 2002 года N 840 : [Электронный ресурс] // 1998-2011 ТОО "КАМАЛ-Консалтинг": сайт. - Режим доступа: <http://www.pavlodar.com/zakon/?dok=0220>. - 19.09.2011

Объектілерді салу үшін бастапқы материалдарды (деректерді) және рұқсат беретін құжаттарды ресімдеу мен беру тәртібін оңайлату жөніндегі кейбір шаралар туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 6 мамырдағы № 425 Қаулысы // Қазақстан Республикасының ПҰАЖ-ы, 2008/ - № 24, 224-құжат; Егемен Қазақстан. - 2008. - 3 шілде. - № 200-201. http://www.aic.gov.kz/kz/index.php?option=com_content&view=article&id=129:--iii-2008--6--n-425-&catid=86:2011-01-21-09-39-24&Itemid=5/

Правила оформления и выдачи исходных материалов (данных) для проектирования объектов строительства: утверждены постановлением Правительства Республики Казахстан от 6 мая 2008 года N 425: [Электронный ресурс] // Агентство Республики Казахстан по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства: сайт. - Режим доступа: <http://www.aic.gov.kz/ru>. - 07.09.2011.

Құрылыс-монтаждау жұмыстарын жүргізуге рұқсат осы "Қаулы..." анықтаған тәртіппен алынады.

Получение разрешения на производство строительно-монтажных работ осуществляется в порядке, определенном данным «Постановлением...».

Қаржыландыру көздеріне қарамастан құрылысқа арналған жобалау алдындағы (техника-экономикалық негіздемелер) және жобалау (жобалау-сметалық) құжаттамаға сараптама жүргізу, сондай-ақ мемлекеттік инвестициялар есебінен салынып жатқан жобаларды бекіту ережесі туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2002 ж. 19 тамыздағы № 918 Қаулысы

Правила проведения экспертизы предпроектной (технико-экономических обоснований) и проектной (проектно-сметной) документации на строительство независимо от источников финансирования, а также утверждения проектов, строящихся за счет государственных инвестиций: Утверждены постановлением Правительства Республики Казахстан от 19 августа 2002 года N 918: [Электронный ресурс] // Законодательство Казахстана on-line: сайт. - Режим доступа: <http://www.pavlodar.com/zakon/?dok=02282&all=all>. - 7.09.2011.

"Ережелерге..." сай сараптама ұйымдастырылады және жүргізіледі. Жөндеу жұмысының сметалық құжаттамасы ағымдағы жөндеу жүргізілген министрліктер мен ведомстволардың ведомстволық мөлшерлемелері бойынша жасалады.

В соответствии с «Правилами...» осуществляется порядок организации и осуществления экспертизы. Сметная документация на текущий ремонт составляется по ведомственным нормам тех министерств и ведомств, у которых проводился текущий ремонт.

Приказ председателя Агентства Республики Казахстан по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства от 4 ноября № 484 «Об утверждении Регламента оказания государственных услуг»: [Электронный ресурс] // <http://gask.sko.kz>-7.09.2011.

Правила техники безопасности в библиотеках: извлечение: [утв. Мин-вом культуры СССР 1 сентября 1975 г.] // Алешин, Л. И. Безопасность в библиотеке: учебно - методическое пособие / Л. И. Алешин. - М., 2005. - С. 48-72. - (Библиотекарь и время. XXI век: Вып. 18).

Қайта салынып жатқын және өңделіп жатқан кітапхана ғимараттарын жобалауға қойылатын талаптар мен нормативтік көрсеткіштер; Табиғи жарықтандыру; жабдықтар мен жұмыс

орындарының орналасуы мен мазмұнына қойылатын талаптар.

Нормативные показатели и требования к проектированию вновь строящихся и реконструируемых зданий и помещений библиотек; Естественное освещение; Требования к устройству, размещению и содержанию оборудования и рабочих мест.

Өз ғимаратына жөндеу жүргізетін кітапхана алдымен мынаны анықтауы керек: қандай жөндеу қажет: ағымдағы ма немесе күрделі ме. Соған сәйкес жобалау-сметалық құжаттамасы жасалады.

Мынаны жетекшілікке алу керек:

*Библиотека, собравшаяся делать ремонт своего здания, для начала должна определиться: какого рода ремонт ей нужен: **текущий или капитальный**. В соответствии с этим и составляется **проектно-сметная документация**.*

Руководствоваться можно вот чем:

СН РК 1.04-26-2004 взамен **СН РК 1.04-03-2001** «**Организация и проведение ремонта и технического обслуживания жилых зданий и объектов коммунального и социально-культурного назначения**» [Электронный ресурс] // Стальные здания: сайт. - Режим доступа: <http://dwg.ru>. - 7.09.2011.

Регламентируется система реконструкции, капитального и текущего ремонта зданий и объектов.

СНиП РК 1.02-01-2001 Инструкция о порядке разработки проектно-сметной документации: [Электронный ресурс] // Стальные здания: сайт. - Режим доступа: <http://dwg.ru>. - 7.09.2011.

Ғимараттар мен нысандарға жүргізілетін өңдеу жұмыстарының немесе күрделі жөндеу жұмыстарының жобалау - сметалық құжаттамасы осы "Нұсқаулар..." талаптарына сай жасалады, келісіледі және бекітіледі.

Разработка, согласование и утверждение проектно-сметной документации на реконструкцию или капитальный ремонт зданий и объектов должна производиться в соответствии с требованиями данной «Инструкции...».

СНиП РК 1.02-01-2007 Инструкция о порядке разработки, согласования, утверждения и составе проектной документации на строительство: [Электронный ресурс] // Справочная правовая система Юрист: сайт. - Режим доступа: <http://forum.zakon.kz>. - Проверено

12.08.2011.

Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі // Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2007. - N 1, 1-құжат; Егемен Қазақстан. - 2007. - 19 қаңтар.

Экологический кодекс Республики Казахстан (с изменениями и дополнениями по состоянию на 10.01.2011 г.): [Электронный ресурс] // ДТП Юрист: сайт. - Режим доступа: http://dtp-yurist.kz/ekologicheskiy_kodeks_respubliki_ka. - 28.09.2011.

Кітапханадағы қауіпсіздік Безопасность в библиотеке

Кітапхана түрлі жеке, ұжымдық, бағдарламалы-техникалық іс - шаралардың тұтас кешенімен қамтамасыз етілуі керек.

Библиотека должна обеспечиваться целым комплексом различных физических, организационных и программно-технических мероприятий.

Алешин, Л. И. Безопасность в библиотеке: учебно - методическое пособие / Л. И. Алешин. - М.: Либерей-Библинформ, 2005. - 248 с. - (Библиотекарь и время. XXI век: Вып. 18).

Кітапханадағы адам өмірін қорғаудың теориялық негіздері сипатталады. Қауіпсіздікті қамтамасыз ету бойынша ұйымдастыру және техникалық іс-шаралар аталады.

Характеризуются теоретические основы защиты жизни людей в библиотеках. Перечисляются организационные и технические мероприятия по обеспечению безопасности.

Кітаптардың тарауларында:

- *Өрт және күзет дабылының, бейне бақылау жүйесінің құрылымы, жүйесі және кешені сипатталады.*
- *Кітапханалардың МТБ, ғимараттардың инженерлік инфрақұрылымы, электр және жарықтандыру, электр үнемдеу шаралары, ғимаратты желдету, санитарлық - техникалық қызмет көрсету, акустика, көлік, кітапхана жиһазы сипатталады.*

- *Кітапханадағы микроклимат қандай болу керектігі, оны басқару, ғимараттың жылу жүйесіне не енетіні, қалай желдету керектігі, желдеткіш түрлері қарастырылады.*
- *Жұмыс орынын жарықтандыруға қойылатын талаптар келтіріліп, қуат көзін үнемдеу, электр қауіпсіздігі бойынша шаралар атап өтіледі.*
- *Авторлық құқық мәселелері, кітапханадағы ақпараттық қауіпсіздік сұрақтары көтеріледі.*

В главах книги:

- *Характеризуются устройства, системы и комплексы пожарной и охранной сигнализации, системы видеонаблюдения.*

- *Описывается МТБ библиотек, инженерная инфраструктура зданий, электроснабжение и освещение, меры по энергосбережению, вентиляция зданий, санитарно-техническое обслуживание, акустика, транспорт, библиотечная мебель.*

– *Рассматривается, каким должен быть микроклимат в библиотеке и как им управлять, что включает в себя система отопления помещений, как обеспечить вентиляцию помещений, виды вентиляции, и т. д.*

– *Приводятся требования к освещенности рабочих мест, перечисляются меры по экономии энергии, меры электробезопасности.*

– *Затрагиваются проблемы авторского права, вопросы информационной безопасности в библиотеке.*

Гигиена и реставрация библиотечных фондов:
практическое пособие. - М.: Книга, 1979. -144 с.

Қорды сақтау мәселелері қарастырылады: жарықтандыру , ауа температурасы, тазалау жұмыстары, кітап сақтау ережелері, кітап сақтау құралдары қандай болу керек.

Рассматриваются проблемы сохранности фондов: какими должны быть свет, температура воздуха, уборка помещений, правила хранения книг, оборудование книгохранилищ.

Дрешер, Ю. Н. Технические средства управления: учебник / Ю. Н. Дрешер, В. А. Цветкова; отв. ред. О. Р. Бородин.- М.: Либерия - Бибинформ, 2010.- 352 с. - (Библиотекарь и время; XXI век. - Вып. 122).

Кітапханада қолданылатын техникалық құралдардың

классификациясы берілген кеңсе техникасының түрлері, сенімділігі, кіріктіруді бағалау әдістері, оның жұмыс істеу принциптері, түрлі құрылғылар мен желілердің сипаттамалары көрсетілген.

Дана классификация технических средств, используемых в библиотеке. Перечислены виды, факторы надёжности, методы оценки внедрения офисной техники, принципы её действия, характеристика различных устройств и сетей.

Столяров, Ю. Н. Защита библиотечного фонда: учеб. пособие / Ю. Н. Столяров. - М.: ФАИР-ПРЕСС, 2006. - 504 с. - (Специальный издательский проект для библиотек).

Кітапхана қауіпсіздігі дегеніміз кітапхананы жасайтын барлық бөліктердің қорғалуы: құжат қоры, материалды -техникалық қор. Кітапхана қорын қорғау мәселелерінің ғылыми жоспары қажет: оның орналасуы, сақталуы, жағдайының бақылануы, зерттелуі. Қазіргі кезде электронды құжаттарды қорғауға да баса назар аударылуда.

В широком смысле безопасность библиотеки — это защищённость всех образующих библиотеку элементов: документного фонда, материально-технической базы. Необходима научная разработка проблем защиты библиотечного фонда: его размещения, хранения, контроля состояния, изучения. Сейчас всё более актуальной становится также защита электронных документов.

Экономика и управление библиотечным делом: сборник статей. - Алматы: Национальная библиотека РК, 2001. - 84 с.

Жинақ кітапхана тәжірибесіндегі кей мәселелерді қозғайды, мысалы, кітапханаларды типі мен түрі бойынша классификациялау мәселесі, ҚР тұрғындарына тиімді кітапханалық қызмет көрсету, кітапхана жұмысындағы экономикалық тәртіп мәселелері.

Сборник освещает некоторые проблемы библиотечной практики, например, проблему классификации библиотек по типам и видам, обеспечения оптимального библиотечного обслуживания населения РК, проблемы экономического порядка в деятельности библиотек.

Кітапхана ғимаратының сәулеті Архитектура библиотечных зданий

«В библиотеке всё должно быть прекрасно: и цвет стен, и фонды, и новые технологии...»

Соңғы кездері кітапхана ғимараттарының сәулеті мен құрылысына байланысты мәселелер жиі-жиі халықаралық конференцияларда көтеріліп жүр. Кітапхана мәселелеріне сәулетшілердің, салалық оқу орындарының назар аударуы экономикалық тиімді ғимараттарды ғана емес, мәдени және білім беруде стратегиялық маңызға ие ғимараттарды да жасау және жобалау тақырыбын кеңейтуге жағдай жасайды.

В последнее время проблемы строительства и архитектуры библиотечных зданий все чаще становятся темой международных конференций. Привлечение внимания к библиотечным проблемам со стороны архитекторов, отраслевых учебных заведений создает условия для расширения тематики разработки и проектирования не только экономически выгодных зданий, но и зданий, имеющих стратегическое значение для культурного и образовательного развития.

Володин, Б. Явление Аалто в России: выборгская библиотека в контексте библиотечной архитектуры / Б. Володин // Библиотечное дело. - 2003. - № 11. - С. 34-38.

Алвар Алто - есімі кітапханашы ғалымдармен бірге кітапхана тарихына енген жалғыз сәулетші. Оның жобасы бойынша салынған ғимараттардың ерекшелігі - жан жақтылығы және руханилығы. Бұл ғимараттарда тек кітапхана орналаса алады, принциптік мәні табиғи материалдар қолдану.

Алвар Алто — единственный архитектор, чье имя вошло в библиотечную историю вместе с именами учёных-библиотечников. Отличие зданий, построенных по его проектам — функциональность и гуманистичность. В этих зданиях может располагаться только библиотека, принципиальное значение имеет использование природных, естественных материалов....

Дубинина О. От здания-назидателю к зданию-другу: интеллектуальная архитектура / О. Дубинина // Библиотечное дело.- 2010.- № 23.- С. 10-12.

Қазіргі көңіл көтеру нарығына шықпай, кітапханалар өз тұтынушыларын басқа орындарға беруде. Қателіктің бірі-кітапхана ғимаратының жадау түрі. Қазіргі кезде жобалаушы кітап сақтау орнын емес, кітапхана тұтынушылары мен қызметкерлерін, олардың психофизикалық жайын баса назарға алады.

Не выходя на рынок современных развлечений, библиотеки отдают своих посетителей другим предприятиям. Одно из упущений — унылая архитектура библиотечных зданий. В центре внимания проектировщика сегодня — не место для хранения книг, а посетители и персонал библиотеки, их психофизический комфорт.

Комаров, К. Дом, который можно читать: архитектурное проектирование зданий библиотек для читателей с проблемами зрения / К. Комаров // Библиотечное дело.- 2010.- № 23.- С. 25-28.

Особенности проектирования зданий библиотек для слабовидящих.

Лаврова, К. Лица необщим выраженьем: закат эпохи дизайна / К. Лаврова // Библиотечное дело.- 2007.- № 1.- С. 10-13.

Кітапхана - дизайнның күрделі нысаны. Түрлі кітапхана ғимараттарына қойылатын талаптар да әртүрлі. Кітапхана дизайнының негізінде икемділігі жатыр. Жалпылай емес, әр ересек пен балаға, әртүрлі ұлт және жыныс өкілдерінің әрқайсысына құрметпен қарау-міне, осы кітапхана дизайнының табысты негізі. Библиотека сама по себе — сложный объект дизайна. Требования к дизайну различных библиотечных помещений абсолютно различны. В основе библиотечного дизайна лежит, прежде всего, функционализм. Уважение не ко всем, а к каждому взрослому и ребёнку, представителю различных национальных и половых групп — вот основа успешного библиотечного дизайна.

Прянишников, Н. Метафора библиоОбраза: образы будущего модернизируют настоящее / Н. Прянишников // Библиотечное дело.- 2009.- № 12.- С. 5-9.

Кітапхана ғимараттарының сәулетіндегі заманауи әлемдік тенденциялар, құрылыстың креативті шешімдері мен түрлерінің

үлгілері. *Современные мировые тенденции в архитектуре библиотечных зданий, примеры креативных решений и формообразия сооружений.*

Столяров, Ю. Н. Архитектор - союзник или враг библиотекаря?: МТБ (материально-техническая база) как родовой элемент / Ю. Н. Столяров // Библиотечное дело.- 2007.- № 1.- С. 6-9.

Кітапхана ғимараттарының, кітапхананың бір бөлігі МТБ мәселелерінің сәулетті жобалау тарихы.

История архитектурной планировки библиотечных зданий, проблемах МТБ, как составной части библиотеки.

Тойо Ито. Образ архитектуры в электронной эпохе, или дигитальный водоворот / Тойо Ито // Библиотечное дело.- 2010.- № 23.- С. 13-14.

Қазіргі кезде адамдарда ақпарат жинақтайтын "электронды дене" бар, сондықтан да олар қоршаған ортамен жаңаша тәсілмен байланысады. Мұражай, Театр, кітапхана арасындағы айырмалар жойылған заманда технологиялық жаңалықтар заманауи сәулетке қалай әсер етеді? Болашақ-медиакежаға тиесілі дейді автор. Сегодня люди наделены «электронным телом», в котором циркулирует информация, поэтому они связаны с окружающим миром новым способом. Как технологические новации влияют на сущность современной архитектуры, когда исчезают границы между музеем, театром, библиотекой? Будущее — за медиакежой, утверждает автор.

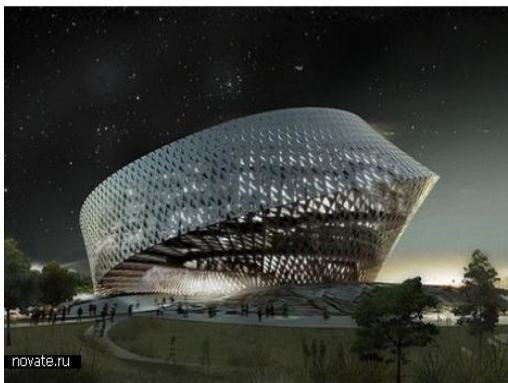

Храм книги. Топ-10 самых необычных библиотек мира: [Электронный ресурс] // Novate: сайт. - Режим доступа: <http://www.novate.ru/blogs/261110/16112/>. - 27.09.2011.

Бұнда көретіндеріңіз: Беткі түрі кітаптар қойылған сөрелер

бейнесінде салынған Канзастағы Кітапхана, биіктігі 72,6 метр салмағы 115 000 тонна болатын жиырма қабатты ромбокубооктаэдр ғимараты түріндегі Беларусьияның Ұлттық кітапханасы. Ал колумбияның Медельин қаласындағы кітапхана қала сыртындағы джунглиде орналасқан. Ол жартаста ежелгі цивилизациядан қалған қала сияқты көрінеді.

Здесь вы увидите: Публичную Библиотеку в Канзасе, фасад которой сделан в виде полки, заставленной книгами, Национальную библиотеку Беларуси, здание которой представляет собой двадцатиэтажный ромбокубооктаэдр высотой 72,6 метров и весом 115 000 тонн. В колумбийском городе Медельин библиотека вообще расположена в джунглях за пределами городской черты. Она стоит на скале и выглядит, будто это заброшенный город какой-то древней цивилизации. А Национальная библиотека Казахстана, строящаяся сейчас в Астане, больше похожа на летающую тарелку или раковину какого-нибудь морского моллюска. Выбор формы здания, конечно же, не случаен. Ведь в таком варианте солнце максимально долго и ярко сможет освещать помещения внутри библиотеки.

Кітапхана ғимаратын жобалау **Проектирование зданий библиотек**

Кітапхана ғимараттарын заманауи жобалау типтік немесе жекелеген жобаларды қолдану арқылы жүзеге асуы мүмкін. Типтік жоба дегеніміз кітапхана ғимараттарын салуда бірнеше қолдануға арналған жоба. Жекелей жоба тек бір рет қолданылады. Кітапхана ғимараттары ғимараттың орналасуына, қолданылатын құрылыс материалдарына, ішкі және сыртқы өңдеуге арналған материалдарға, инженерлік инфрақұрылымдарға, жиһаз және жабдықтарға байланысты түрлі талаптарға сай жобаланады.

Современное проектирование зданий библиотек может осуществляться путём использования типового или разработки индивидуального проекта, а также комбинировано. Типовым называется проект, предназначенный для многократного использования при строительстве зданий библиотек. Индивидуальным же будет проект, использованный однократно. Библиотечные здания проектируются и моделируются с учётом различных требований, связанных с расположением здания, используемыми строительными материалами, материалами для внутренней и внешней отделки, инженерной инфраструктурой, мебелью и оборудованием.

Абрамова, Т. Эволюция формы решающий фактор развития современной публичной библиотеки: обзор новых и проектируемых библиотечных зданий / Т. Абрамова // Библиотечное дело.- 2010.- № 23.- С. 36-39.

Алёшин, Л. И. Проектирование зданий библиотек: учеб.- практ. пособие / Л. И. Алёшин.- М.: Либерея-Бибинформ, 2008.- 240 с. - (Библиотекарь и время. XXI век. - Вып. 81).

Сәулеттік-құрылыс мәлішерлемелері мен кітапхана ғимараттарына қойылатын талаптар, интерьер мен дизайн, кітапхана ғимараттарын жобалау: кітапханашыларға кеңес, шетелдік тәжірибелерге шолу.

Архитектурно-строительные нормы и требования к библиотечным зданиям, интерьеры и дизайн, проектирование зданий и помещений библиотек: советы библиотекарям, обзор зарубежного опыта.

Бушуева, С.Ю. Комфортная среда для диалога поколений: детская библиотека - лидер культуры / С. Ю. Бушуева // Библиотечное дело.- 2007.- № 1. - С. 20-23.

Балалар кітапханаларын жобалауда нормативтік құжаттарға сай талаптар ескерілуі керек. Ғимарат табиғи жарықтандырылып, жарық сол жақтан түсуі керек. Бояу түсі сәулеттік шешіммен үйлесіп, психо-физиологиялық әсері ескерілуі қажет. Электржабдықтар және жасанды жарықтандыру "Қоғамдық ғимараттағы электржабдықтарды жобалау бойынша нұсқаулар", "Электрқұрылғыларды орнату ережелері" және СНИП И - А. 2 -71 "Жасанды жарықтандыруға" сай орындалуы керек.

При проектировании детских библиотек должны соблюдаться требования соответствующих нормативных документов.

Помещения должны иметь прямое естественное освещение, свет должен падать слева. Цветовое решение должно соответствовать архитектурно-композиционному, а также учитывать пси хофизиологическое воздействие. Электрооборудование и искусственное освещение выполняется в соответствии с «Указаниями по проектированию электрооборудования общественных зданий», «Правилами устройства электроустановок» (ПУЭ) и СнИП И-А.2-71 «Искусственное освещение».

Коженкин, И. От идеи до реализации проекта новой библиотеки: о механизмах взаимодействия / И. Коженкин // Библиотечное дело.- 2009. - № 12.- С. 20-21.

Кітапханашы кітапхананың құрылысы мен жобалау жұмысына қалай әсер ете алады? Кітапхана қажетін айтуға қашанғы тартына береміз?

Как библиотекарь может повлиять на ход строительства или проектировки библиотеки? Долго ли будем стесняться озвучить потребности библиотеки?

Комаров, К. Архитектурное проектирование зданий библиотек для людей с проблемами зрения: [Электронный ресурс] // Архитектурная мастерская «Септима»: сайт. - Режим доступа: <http://septima.net.ua/rus/>. - 27. 09. 2011.

Арнаулы кітапханалардың зағиптар өмірінде алар орны ерекше. Басқа арнаулы білім беру, бос уақытын өткізу орындары болмағандықтан бұндай кітапханалар көзі нашар көретін тұрғындарға арналған жалпықалалық инфрақұрылым мекемелерінде негізгі роль атқарады, себебі жалпы кітапханаларға қарағанда арнаулы кітапханалардың атқарар қызметінің ауқымы кең.

Роль специализированных библиотек в жизни слепых трудно переоценить. При отсутствии в городе других специализированных досугово-образовательных организаций такая библиотека может сыграть едва ли не основную роль в общегородской инфраструктуре учреждений для жителей с проблемами зрения, ведь функции специализированной библиотеки намного шире по сравнению с практикуемыми в библиотеках общего назначения.

Федорова, Е.В. Игровая площадка: возможности и ограничения норм проектирования зданий библиотеки для организации игровой деятельности / Е. В. Федорова // Библиотечное дело.- 2009.- № 2. - С.

12-17.

Кітапхана қызметкерлері мен сәулетші - жобалаушылар кітапханалық кеңістікті ұйымдастыруға деген көзқарастары әртүрлі. Кітапханадағы ойын-танымның ерекше түрі. Оны кеңістікте басқаша ұйымдастыру керек. "Кітапхананың негізгі бөліктерінің өзара байланысы" сызбасы келтіріліп, ғимарат көлемі мен жарықтандырылуы, кітапханадағы ойынға арналған орындарды біріктіру, бейімдеу мүмкіндіктері туралы айтылады.

Библиотечные работники и архитекторы-проектировщики смотрят на организацию библиотечного пространства по-разному. Игра в библиотеке — особая форма познания. И организовывать её в пространстве нужно по-особому. Приводится схема «Взаимосвязь основных элементов библиотеки», говорится об оснащённости, величине помещения, возможности совмещения, вариантах трансформации помещений для игры в библиотеке.

Филиппова, Т. От классики до авангарда: обзор новых и проектируемых библиотечных зданий / Т. Филиппова // Библиотечное дело.- 2010.- № 23.- С. 29-35.

Дания, Мексика, АҚШ, Ресей кітапханаларының ерекше ғимараттары туралы. Кітапсақтау ғана емес, мәдени-интеллектуалды орталық болуға лайықты, көптеген талаптарға жауап бере алатындай ғимараттарды жобалау ерекшелігі.

О необычных зданиях библиотек Дании, Мексики, США, России. Особенности проектирования зданий, которые должны отвечать многим требованиям и являться не только книгохранилищем, но и культурно-интеллектуальным центром.

Кітапхана кеңістігі Пространство библиотеки

*Цель творчества — самоотдача,
А не шумиха и успех.
Позорно, ничего не знача,
Быть притчей на устах у всех.*

*Но надо жить без самозванства,
Так жить, чтобы в конце концов
Привлечь к себе любовь ПРОСТРАНСТВА,
Услышать будущего зов.
Пастернак Б. Л.*

Ешқандай қоғамдық ғимарат сәулетшілерді, дизайнерлерді, декораторларды дәл кітапханадай шабыттандыра алмайды. Кітапхананың сыртқы түріне қанша баса назар аударылса да оның ішкі кеңістігін, кітапханалық ортасын келушілерді қонақжайлылықпен қарсы алатындай ұйымдастыру ерекше роль атқарады.

Заманауи кітапхана кеңістігі - кітаптар мен басқа да ақпарат тасымалдаушыларға ғана арналған кеңістік емес, Тұтынушыға арналған, оның Ойына, Жан дүниесіне арналған кеңістік. Бұл кеңістік оның өзін өзгеге танытып, ой бөлісуіне мүмкіндік береді.

Жаңа кітапханалық кеңістікті жасау жолдары қандай? Кітапхана кеңістігі кез келген оқырманның жанына жол табатындай болуы не істеу керек: мысалы кітап алуға келген немесе бейне фильм көруге келген оқырманды алайық. Ал мүмкіндігі шектеулі адамдар ше?

Кажется, ни одно из общественных зданий не даёт такой простор для воображения архитекторов, дизайнеров и декораторов, как библиотека. И это при всей её консервативности и функциональности! И всё же, при всём желании придать экстравагантность внешней форме, главным остаётся организация именно внутреннего пространства, библиотечной среды, очень дружелюбной и открытой для посетителей.

Современное библиотечное пространство - это не столько пространство для книги и других носителей информации и культуры, сколько Пространство для Пользователя, его Мысли, его Души, его Творчества. Это пространство, которое обеспечивает ему свободу выбора форм поведения и самовыражения.

Каковы же пути моделирования нового библиотечного пространства? Как сделать так, чтобы пространство библиотеки легко «обживалось» любым ее посетителем: и тем, кто пришел за книгой или справкой, и желающим, допустим, посмотреть видеофильм? Как быть с людьми с физическими ограничениями здоровья?

Алексеева, Л. Медиатека — шаг в новое информационное пространство: [Электронный ресурс] // Строительство и недвижимость: сайт. - Режим доступа: <http://www.nestor.minsk.by/sn/2004/08/sn40819.html>. - 27. 09. 2011.

Кең тараған оқшауланған ғимарат жүйесі түріндегі кітапхана кеңістігін ұйымдастыру тәсілдерінің орнына білім беру мен көңіл көтеру әрекеттерін үздіксіз кеңістікте мультимедианы кеңінен қолдана отырып атқаруға мүмкіндік беретін әдістер жиі қолданыла бастады.

Вместо весьма распространенного ранее приема организации библиотечного пространства в виде системы изолированных помещений все чаще применяются подходы, которые дают возможность сочетать функции образования и развлечения в

непрерывном, перетекающем пространстве, широко используя мультимедиа.

Басюк, Л. А. Адаптация библиотечного пространства: особенности обслуживания людей с ограничениями жизнедеятельности / Л. А. Басюк // Библиотечное дело.- 2009.- № 18. - С. 23-25.

Мүгедектерге қызмет көрсетуге қолайлы жағдай жасай отырып, кедергілерді мейлінше жою керек, кеңістікте жол тауып, электронды қорды пайдалануға көмектесу керек.

Создавая оптимальные условия для обслуживания инвалидов, нужно избавиться максимально от пространственных помех, обеспечить ориентацию в пространстве, доступность электронных ресурсов...

Васильева, С. Г. Безбарьерное - значит свободное: как сформировать библиотечное пространство для людей с физическими ограничениями здоровья / С. Г. Васильева // Библиотечное дело.- 2009.- № 4. - С. 27-29.

Горбунова, Е. Вне времени — внутри пространства / Е. Горбунова // Библиотечное дело. - 2003. - № 1. - С. 30-33.

Кітапхана ғимараттарының сәулет кеңістігін қалыптастыру тарихыны мыңдаған жылдарға созылады. Оның заманауи кешендер жасау жобаларында көрініс беретін негізгі сипаты қалай сомдалған?

История формирования архитектурного пространства библиотечных зданий насчитывает не одно тысячелетие. Как складывались его основные черты, многие из которых нашли своё отражение в проектах создания современных комплексов?

Лаврова, К. Б. И храм, и мастерская: библиотека как «третье здание» / К. Б. Лаврова // Библиотечное дело.- 2009.- № 4. - С. 21-23.

Кітапхана ғимараттары адам өмірінің кеңістігін жасауға қабілетті. Сонымен қатар мәдениет кеңістігінің әлеуметтік, қоғамдық және эстетикалық кеңістіктерін де жасайды. Библиотечное здание способно участвовать в создании самого жизненного пространства человека. А также социального, общественного и эстетического пространств, пространства культуры.

Матлина, С. Г. Воображение пространства - пространство

воображения: по материалам круглого стола в Государственной Российской детской библиотеке / С. Матлина // Библиотечное дело.- 2010.- № 23. - С. 6-9.

Мақалада қарым қатынас жасауға қолайлы жағдай жасау сөз болады. Балалардың көзқарасымен заманауи кітапхана достық көңілді, таңдау жасаудағы, шығармашылықтағы еркіндікті, өз кеңістігіне деген құқықты білдіреді. Кеңістік демекші ол үнемі жаңарып отыру керек.

В статье речь идёт о создании комфортного пространства общения. Образ же современной библиотеки в представлении детей — дружелюбная среда, отсутствие перегородок, свобода выбора и творчества, право на приватное пространство. А ещё пространство должно быть постоянно обновляемым.

Матлина, С. Завоевывать и преодолевать или обживать и осваивать: социально-культурные аспекты формирования библиотечного пространства / С. Матлина // Библиотечное дело.- 2009.- № 4. - С. 2-9.

"Кеңістік" сөзі қарым қатынас мәдениетінде маңызды орын алады. Әлеуметтанушылар кеңістік мағынасына терең бойлағанды жөн көреді. Ал кітапханалық кеңістік болса, зерттеу нысанына айналғанына көп болған жоқ. Кітапхананы безендірудегі дизайнерлік әдіс те.

Слово «пространство» играет важную роль в культуре вообще. Социологи предпочитают делать акцент на смыслах пространства. Библиотечное же пространство стало объектом изучения недавно. Как и дизайнерский подход к оформлению библиотеки. (Статья сопровождается кратким библиографическим указателем по теме «Библиотечное пространство»).

Матлина, С. Г. Привлекательная библиотека, или Что может реклама: практич. пособие / С. Г. Матлина.- 2-е изд., перераб., и доп.- М.: Либерей, 2000.- 128 с.

Құрал тарауларының бірі кітапхана кеңістігіне арналады: ұйымдастырудың негізгі талаптарына, дизайн интерьеріне, оның ерекшеліктеріне.

Одна из глав пособия посвящена пространству библиотеки: основным требованиям организации, дизайну интерьера, его особенностям.

Матлина, С. Г. Привлекательная библиотека: метафора и реальность: размышления на тему / С. Г. Матлина // Библиотечное дело.- 2009.- № 12.- С. 2-4.

Кітапхана Тартымдылығының Күрделілігі - ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді, сыртқы әсер мен күнделікті аспектілерді үйлестіру қажеттілігінде...

Сложность Привлекательности библиотеки — в необходимости сочетать долговременное и сиюминутное, внешние эффекты и будничные аспекты...

Матлина, С. Г. Творческая личность в библиотечном пространстве / С. Г. Матлина // Библиотечное дело.- 2009.- № 23. - С. 6-11.

Некрасова, Л. Книги вместо рулетки: как подчеркнуть достоинства и скрыть недостатки приспособленного помещения / Л. Некрасова // Библиотечное дело.- 2009.- № 12.- С. 24-26.

Өз ғимаратың болғаны керемет. Бірақ ол басында басқа мақсат үшін салынған болса не істеу керек? Когалыма қ. қалалық кітапханасының тәжірибесінен.

Своё помещение — это отлично. Но как быть, если изначально оно было предназначено для совсем иных целей? Опыт городской библиотеки г. Когалыма.

Осинцева, Т. На языке цвета: психологические аспекты определения цветового профиля пространства / Т. Осинцева // Библиотечное дело.- 2009.- № 12. - С. 33-34.

Кітапхана ғимаратының бояу түсін таңдауда ғылымға жүгінген жөн. Сауатты шешім оқырманның көңілін көтеріп, жұмыс істеу қабілетін арттырады, қуаныш сыйлайды.

Подход к цветовому решению помещений библиотеки должен быть научно обоснованным. Грамотное решение позволяет создать у читателя положительный настрой, повысить работоспособность, подарить радость.

Паскюэль, Ж. Пространство для книги: руководство для всех тех, кто строит, оборудует и обновляет библиотеку / Ж. Паскюэль. - М.: Рудомино, 1995.- 304 с.

Кітапхана жабдықтарының, кітапханадағы қорғанысының, кітапхана кеңістігін ұйымдастырудың нормативтік мәлішерлемелері

- қызмет орындарында және қызмет көрсету бөлімдерінде. *Нормативные размеры библиотечного оборудования, защита от стихий в библиотеке, организация библиотечного пространства — как в служебных помещениях, так и в отделах обслуживания. Коммуникации: их виды и использование. Десять заповедей при строительстве библиотечных зданий.*

Трубецков, К. Библиотека нового тысячелетия: собирательный образ / К. Трубецков // Библиотечное дело.- 2007.- № 1.- С. 14-16.

Заманауи кітапхана кеңістігін ұйымдастырудың негізгі факторы болып мынадай инженерлік сұрақтар табылады: жарықтандыру, желдеткіш, ауа тазарту, өрт қауіпсіздігі, қуат көзін қолдану, үнемдеу және т.б.

Важнейшими факторами организации пространства современной библиотеки являются инженерные вопросы: освещения, вентиляции, кондиционирования, пожарной безопасности, энергопотребления и экономии и много других инженерных вопросов. В этой статье вы найдёте также Портрет библиотеки будущего.

P.S. Однажды аргентинский писатель Хорхе Луис Борхес, большой любитель библиотек, написал:

«Каждый по-своему воображает рай, мне он с детских лет представлялся библиотекой. Но библиотекой не бесконечной — в любой бесконечности есть что-то неуклюжее и необъяснимое, — а соразмерной человеку. Библиотекой, где всегда остаются ещё не известные книги (а может быть, и целые полки), но не слишком много. Короче говоря, библиотекой, сулящей удовольствие классики — и приятные тревоги находок и случайностей».

И пусть, обнаружив нас однажды, читатели с удовольствием становятся нашими постоянными посетителями, найдя тот самый рай по Борхесу.

Так что – до встречи!

*Құрастырушы: Астафьева Е. А.
Компьютерде терген: Астафьева Е. А.
Редактор: Жуламанова К.М.
Шығарылымға жауапты: Теплякова Н. М.*

*Составитель: Астафьева Е. А.
Компьютерный набор: Астафьева Е. А.
Редактор: Жуламанова К.М.
Ответственный за выпуск: Теплякова Н. М.*

Ы. Алтынсарин атындағы облыстық балалар мен жасөспірімдер кітапханасы:

Мекен жайы:

Қасымқанов көшесі, 74

телефондар: 54-27-44 (директор),

54-11-61 (көрсету бөлімдері),

39-00-42 (әдіст. бөлім),

39-00-43 (7-11 сынып оқушылары мен жастарға қызмет көрсету бөлімдері).

Ғаламтордағы кітапхана:

e-mail: albiblio@ya.ru

www.allib.org

***Костанайская областная библиотека
для детей и юношества имени И. Алтынсарина:***

Адрес:

Касымканова, 74

телефоны: 54-27-44 (директор),

54-11-61 (отделы обслуживания),

39-00-42 (метод. отдел),

39-00-43 (отдел обслуживания 7-11 кл. и юношества).

Библиотека в Интернете:

e-mail: albiblio@ya.ru

www.allib.org